

# Motala ströms ravin



## Välkommen till Motala ströms ravin

I Motala ströms ravin kan du besöka en fuktig lövskog i en delvis torrlagd flodfåra som ger associationer till Amazonas regnskogar. En djungel av hassel och hägg med elefantfötter av grova ekar, lindar och aspar växer i de bitvis branta ravinslutningarna. Den rika jordarten, den nedskurna ravinens och de gamla träden ger ovanliga förhållanden och hem åt många djur, svampar och växter. Till de mer spektakulära invånarna hör den gnistrande och färgsprakande kungsfiskaren.

Motala ström är ett av Sydsveriges större vattendrag och rinner mellan Vättern och Bråviken i Östersjön. Under årtusenden har vattnet skurit sig ner genom lösa jordlager på sin väg ner till Roxen. Resultatet är här kring Ljungsbro en mäktig ravin med upp till 15 meter höga och branta sidor.

Vegetationen består av lövskog med stort inslag av gamla grova träd. Mest utmärkande är gamla grova ekar och lindar på norrsidan av ravinbotten och gamla grova och ihåliga aspar spridda i hela området. Närmast vattnet dominerar klibbal och hägg och på lite torrare mark finns mycket hassel. I området finns en hel del örter som hör lövskog till.



I ravinens strandmiljöer finns ett rikt fågelliv, ett tiotal olika fladdermusarter och hundratals olika fjärilsarter.

### En rik historia

När vattnet flödade fram i ravinens nyttjades flödet för annat än elproduktion. Här låg t ex ett ganska stort järnbruk vid Jakobslund som bland annat tillverkade spik. I strömmen fångades fisk och vid högvatten avsattes näringsrikt sediment på lägre och flackare partier vilket gav rikare fodertillgång, foder som gick till djurhållningen på Ljung bland annat. Alldeles intill ravinens övre del ligger det gamla tegelbruket, som brände tegel av lera. Lera hämtades till största delen söder om det som idag är reservat. Vattendraget har i alla tider fungerat som en ledlinje och i vissa delar som transportled för människor genom historien.

### Skötsel

Då de lite flackare delarna har en historia som slätter- och betesmarker så kommer delar av reservatet skötas på ett sätt som kommer hålla trädsnittet lite glesare för att släppa ner ljus till gräs och örter och för att hålla liv i de äldsta lövträden som kan vara känsliga för konkurrens från yngre träd när dessa växer upp alldeles in på gamla klotiga kronor. Sådana skötselinsatser i form av frihuggning av äldre lövträd och röjning av lövsly kommer ske årligen i olika delar av reservatet. I en av de flackare delarna i nordvästra delen av reservatet etablerades en beteshage 2023 efter en sådan skötselinsats. Stora delar av området kommer emellertid att i stort sett få sköta sig självt vilket är gynnsamt för många svampar, mossor och lövskogsfåglar.



Naturkartan.se är din digitala guide till naturen i Linköping

Instagram @linkopingsnatur

Linköping.se/natur

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen  
Linköpings kommun

Information om natur och naturvård:

förvaltas av Linköpings kommun.  
Linköping AB och Linköpings kommun. Reservatet

Markägare och naturvårdsförvaltare:

Naturresept Motala ströms ravin

Mindre hackspett.



Rödmarkerat område visar avgränsningen för naturreservatet Motala ströms ravin.

### Within the nature reserve it is forbidden:



- To deliberately break off twigs, fell trees or in any other way damage living or dead trees or bushes.
- To dig up or pick plants and flowers with the intention of selling them.
- To damage or pick fungi which grow on living or dead trees.
- To collect insects, spiders, snails, mussels, worms, frogs, salamanders or other insects and animals for any other reason than for short on-site educational purposes.
- To disturb wildlife, for example, by climbing trees where birds are nesting, or by close-up photography of birds' nests, lairs, dens and other places where animals abide.
- To dig, hack or in any other way damage the ground surface or any fixed natural or cultural objects.
- To light fires in any other places than those specifically prepared and designated for this purpose.
- To drive motorized vehicles with the exception of vehicles for disabled persons, which may be driven on roads and paths marked for this purpose.
- To put up tents and to park caravans or camper homes.
- To use radios, musical instruments, loud speakers or music players in a disturbing manner.
- To put up signs, posters, flutterband and the like without the permission of the nature reserve administrator.
- To build or mark out areas, pitches or tracks for training purposes, matches or competitions without the permission of the nature reserve administrator.
- To arrange sporting events or training competitions, or utilize the nature reserve for commercial purposes without the permission of the nature reserve administrator.
- To cycle, other than on roads leading to parking spaces and on roads, paths and tracks signposted for this purpose.
- To ride a horse, other than on roads, paths and tracks signposted for this purpose.



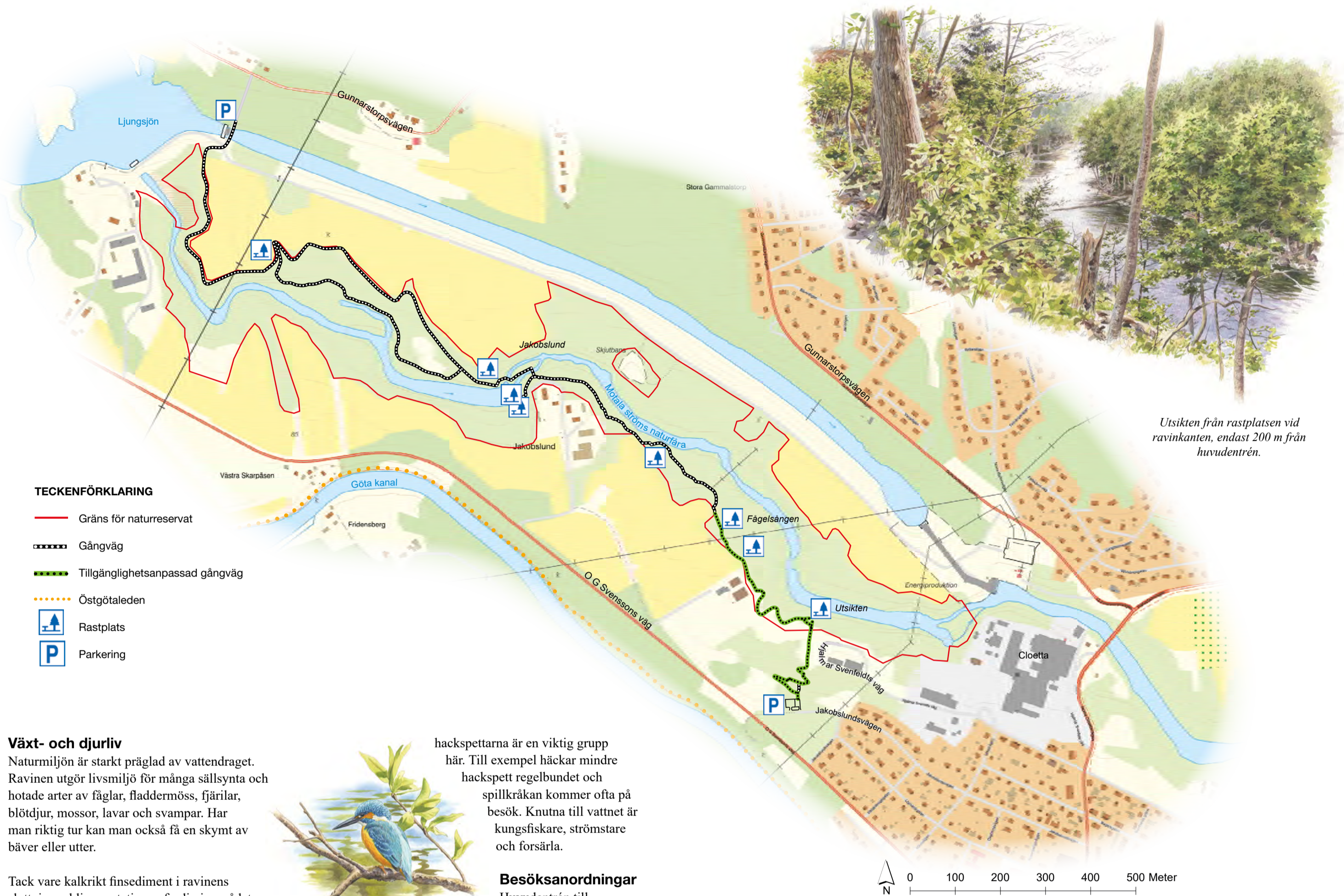
### Inom naturreservatet är det förbjudet att:

- medvetet bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd;
- gräva upp växter eller plocka växter för försäljning; skada levande eller döda träd eller buskar;
- gräva upp växter eller plocka växter som växer på levande eller döda träd;
- samlas in insekter, spindlar, snäckor, musslor, maskar, grodor, salamandrar eller andra djur annat än för tillfällig demonstration av djuren i fält;
- störa djurlivet genom exempelvis klättring i boträd eller närbågen fotografering av fågelbo, lya, gryt eller motsvarande;
- gräva, hacka eller på annat sätt skada markytan eller fast natur- eller kulturföremål;
- göra upp eid annat än på eventuella särskilt ordningställda och anvisade eldpåsar;
- framföra motoriserad fordon med undantag av fordon för personer med funktionsnedsättning, på markerade vägar och stigar;
- tälta eller ställa upp husvagn eller husbil;
- på störande sätt utnyttja radio, musikinstrument, högtalare eller musikspelare och liknande;
- sätta upp skyltar, snitslar eller liknande utan tillstånd från reservatförvaltaren;
- anläggas eller märkas ut tränings- eller tävlingsbanor utan tillstånd från reservatförvaltaren;
- andorna tävlingar eller tävlingstävlingar samt kommersiellt utnyttja naturreservatet utan tillstånd från reservatförvaltaren;
- cykla annat än på väg fram till parkeringsplats samt på eventuellt anvisade vägar och stigar;
- rida annat än på eventuellt anvisade vägar och stigar.



Nordfladdermus. En av det tiotal olika fladdermusarter som förekommer i naturreservatet.





Utsikten från rastplatsen vid ravinkanten, endast 200 m från huvudentrén.

**TECKENFÖRKLARING**

- Gräns för naturreservat
- Gångväg
- Tillgänglighetsanpassad gångväg
- Östgötaleden
- Rastplats
- Parkering

**Växt- och djurliv**

Naturmiljön är starkt präglad av vattendraget. Ravinen utgör livsmiljö för många sällsynta och hotade arter av fåglar, fladdermöss, fjärilar, blötdjur, mossor, lavar och svampar. Har man riktig tur kan man också få en skymt av bäver eller utter.

Tack vare kalkrikt finsediment i ravinens sluttningar blir vegetationen frodig i området. I denna lundmiljö blommar det rikt på våren av

vårlök, svalört, blåsippa, vitsippa, vätteros och gullviva. Här finns också trolldruva, tibast, vårärt och underviol samt den färglösa orkidén nästrot.

Här och var rasar jord från ravinsidorna och blottar små mineraljordsbranter som utnyttjas som livsmiljö av småvuxna mossor och även som boplatser för kungsfiskaren.

Vid en liten bäck som ansluter norrifrån finns den sällsynta bäcksidemossan, en art som antagligen varit vanligare i ravinen när vattnet strömmade fritt. För lavarna är det istället de gamla ekarna och lindarna som är de viktigaste elementen. I reservatet finns till exempel kommunens och troligtvis länets rikligaste förekomst av ekpricklav, en av kommunens ansvararter.

Fågellivet är rikt i ravinen. På våren är här ett ljudligt kvittrande och trummande. Karaktärsarter är gärdsmyg, grönsångare, lövsångare, svarthätta, rödhake, rödvingetrast och andra trastar. Även



Kungsfiskare.

hackspettarna är en viktig grupp här. Till exempel häckar mindre hackspett regelbundet och spillkråkan kommer ofta på besök. Knutna till vattnet är kungsfiskare, strömstare och forsärla.

**Besöksanordningar**

Huvudentrén till naturreservatet ligger i anslutning till Ljungsbro samhälle i Jakobslundsvägens förlängning, nära O G Svenssons väg. Här finns en parkering samt cykelställ, rastbord och information. Från denna entré finns en ca 1,5 km lång gångväg till spegeldammen vid Jakobslund. Här fortsätter gångvägen via två mindre broar över naturfåran ca 1,2 km till Ljungsbro där en mindre entré finns. Längs promenadvägen finns rastplatser med dramatiska utsikter mot ravinen. Första halvan av stigen från huvudentrén mot Jakobslund är tillgänglighetsanpassad. Stora delar av reservatet är på många platser brant sluttande och har tät vegetation och kan därför vara svårtillgängliga.

**Malfors vattenkraftverk**

I uppströmsänden av ravinen finns en kraftverksdamm med dammluckor. Dammen leder Motala ströms vatten till Malfors vattenkraftverk som ägs av Tekniska verken i Linköping AB.

Ravinen fyller en viktig funktion för vattenkraftanläggningen och fungerar som dess säkerhetsventil. Vid enstaka tillfällen t.ex. vid underhållsarbeten på kraftverket, vid funktionsprov av dammluckorna eller vid höga flöden i Motala Ström kan vatten därför, med kort varsel och utan förvarning, behöva tappas genom dammluckorna och vidare ut i ravinen. Det är därför bra om man som besökare håller sig till uppmärksade leder och om man går utanför leden ser till att man

snabbt kan ta sig upp till högre terräng om vattnet börjar stiga. Leden är dragen högre än vad vattnet beräknas kunna stiga.

**The Motala ström ravine nature reserve**

*The river Motala ström is one of the biggest waterways in southern Sweden. It flows from Lake Vättern to the Baltic Sea at Bråviken. The nature reserve comprises of the original natural path of the river which has been a dry channel since the 1930's. The ravine is vegetated with deciduous trees, of which many are old and have large girths. The main entrance to the nature reserve is close to the village of Ljungsbro, on the extension of the street "Jakobslundsvägen" and close to the road "O G Svenssons väg". From the entrance there is a 1,5 kilometer long path which leads to the tranquil stretch of water at Jakobslund. From here the path continues and passes over the channel via two small bridges, and reaches after 1,2 kilometers the lake Ljungsjön where there is a small entrance. Along the path there are resting places with dramatic views over the ravine. The first half of the*

path from the main entrance towards Jakobslund is accessible for people with limited mobility and wheelchair users. Accessibility is much more difficult in other parts of the reserve where there are many steep slopes and/ or dense vegetation.

At the upstream end of the ravine there is a hydroelectricity power station dam with weir gates. The dam leads water from the river Motala ström to Malfors hydroelectricity station. On rare occasions, for example when maintenance work is carried out in the power station, or on functional testing of the weir gates, or in connection with a high water level in the Motala ström river, then water can at short notice and without warning need to be let out through the weir gates into the ravine. It is therefore important that visitors should keep to the marked pathways. If you leave the pathways then make sure that you can quickly and easily reach higher ground if the water level should rise. The pathways are located above the calculated highest water level in the ravine.